

Budgetunderlag 2020-2022

Innehåll

Inledning.....	2
1. Yrkanden	4
2. Förutsättningar och utmaningar.....	4
2.1 Ökat inflöde av ärenden	4
2.2 Ärendena blir allt mer komplexa och kostnaderna ökar	5
2.3 Brottsområden	7
2.3.1 Myndighetsgemensam satsning mot organiserad brottslighet.....	7
2.3.2 Ekonomisk brottslighet i utsatta områden	8
2.3.3 Välfärdsbrott.....	8
2.3.4 Brott mot premiepensionssystemet	9
2.3.5 Avancerade skattebrott	10
2.3.6 Finansmarknadsbrott	10
2.3.7 Terrorismfinansiering.....	10
2.3.8 Resursbehov brottsområden	11
2.4 IT och digitalisering	12
2.4.1 Utredningsnätet	12
2.4.2 Ökning av kostnader för leverans av it-tjänster från Åklagarmyndigheten	12
2.4.3 Satsning på verksamhetsutveckling och digitalisering.....	13
2.4.4 Specifik satsning på it-forensik och analysförmåga.....	13
2.5 Strukturell höjning av polislöner.....	14
2.6 Strukturellt ökade kostnader för förmånsbestämd ålderspension (SPÅ-avgift).....	14
3. Konsekvenser om inga resurser tillförs Ekobrottsmyndigheten 2020-2022	14
4. Förslag till finansiering	16
4.1 Äskanden och ny föreslagen anslagsnivå 2020-2022.....	16
4.2 Specificerat resursbehov.....	16
4.1 Övriga villkor.....	16
4.4 Investeringar i anläggningstillgångar	17

Inledning

Enligt förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag ska en myndighet årligen lämna budgetunderlag till regeringen med förslag till finansiering av verksamheten de tre närmast följande räkenskapsåren. Budgetunderlaget lämnas in senast den 1 mars.

Ekobrottsmyndigheten har i de senaste årens budgetunderlag återkommit till frågan om hur resursintensivt arbetet med den organiserade och grova ekonomiska brottsligheten är. Från och med 2018 har regeringen ökat Ekobrottsmyndighetens anslag med 7 miljoner kronor för arbetet mot den organiserade brottsligheten. Vidare har regeringen gjort en riktad satsning för att förstärka och intensiviera arbetet med att bekämpa skattebrott, skattefusk och skatteundandraganden med 10 miljoner kronor 2017 och därefter med 20 miljoner kronor årligen under tre år. Medlen används i första hand till utredningstjänster. År 2021 kommer Ekobrottsmyndighetens anslag att minska med motsvarande belopp, vilket kommer att medföra betydande personalminskningar, om satsningen inte permanentas. I juni 2018 har Ekobrottsmyndighetens anslag även tillförts 20 miljoner kronor engångsvis genom riksdagens beslut främst till följd av oförutsedda it-kostnader. Dessa kostnader är strukturellt påverkande även för kommande år. I föregående års budgetunderlag har Ekobrottsmyndigheten framfört ett äskande om en varaktig ökning av anslaget med 58 miljoner kronor från och med 2019. För 2019 har dock inga ytterligare medel tillförts myndighetens anslag.

Bekämpningen av den ekonomiska brottsligheten gör skillnad. Den säkerställer att personer som begår ekonomiska brott blir föremål för brottsutredning och lagföring. Den säkrar tillgångar och återför brottsvinster. Arbetet med den grova organiserade brottsligheten tar dock alltmer resurser i anspråk som en följd av brottslighetens omfattning och ärendenas ökande komplexitet. Ekobrottsmyndighetens kompetens efterfrågas av allt fler myndigheter i olika brottsutredningar. Den ekonomiska brottsligheten är föränderlig och anpassas hela tiden till aktuella samhällssystem och strukturer. Det brottsförebyggande arbetet är centralt. För att bekämpa den ekonomiska brottsligheten behöver Ekobrottsmyndigheten bedriva en modern, digitaliserad och effektiv verksamhet.

I regeringsförklaringen den 21 januari 2019 lyfte statsministern fram att insatserna skärps mot skattefusk och skatteflykt. Vidare anges att åtgärder vidtas mot missbruk av falska id-handlingar och mot organiserad brottslighet riktad mot våra välfärdssystem.

Ekobrottsmyndigheten konkurrerar med Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten om samma yrkeskategorier, framför allt poliser och åklagare. Om dessa myndigheter erhåller betydande resurstillskott samtidigt som Ekobrottsmyndigheten inte får någon förstärkning, riskerar det att leda till en obalans i rättskedjan och Ekobrottsmyndigheten kan komma att få svårigheter med sin kompetensförsörjning, vilket i sin tur får konsekvenser för brottsbekämpningen.

Ekobrottsmyndigheten bidrar med expertis och resurser och är en central aktör i regeringens satsning mot organiserad brottslighet. Redan i dag är förväntningarna högre än vad Ekobrottsmyndigheten kan leva upp till resursmässigt inom ramen för satsningen för att bekämpa organiserad brottslighet. För att nivån på bekämpningen av den ekonomiska brottsligheten ska bibehållas och även på sikt kunna förstärkas är det av avgörande betydelse att myndigheten tillförs ytterligare resurser.

1. Yrkanden

Ekobrottsmyndigheten hemställer att regeringen beslutar att

- föreslå riksdagen att för 2020 öka anslaget 1:4 *Ekobrottsmyndigheten* med 78 miljoner kronor till 764 miljoner kronor,
- föreslå riksdagen att för 2021 ska anslaget 1:4 *Ekobrottsmyndigheten* uppgå till 763 miljoner kronor,
- föreslå riksdagen att för 2022 ska anslaget 1:4 *Ekobrottsmyndigheten* uppgå till 763 miljoner kronor,
- permanenta satsningen för att förstärka och intensiviera arbetet med att bekämpa skattebrott, skattefusk och skatteundandragande med 20 miljoner kronor från och med 2021,
- fastställa en anslagskredit på 3 procent av anslaget,
- fastställa en kredit på räntekontot i Riksgäldskontoret på 10 procent av anslaget, samt
- för 2020–2022 tilldela en låneram på 55 miljoner kronor för respektive år.

2. Förutsättningar och utmaningar

I detta avsnitt redovisas väsentliga förutsättningar för Ekobrottsmyndighetens verksamhet och de största utmaningarna som myndigheten står inför i dagsläget och under de närmaste tre åren. I avsnitt 4.2 framgår resursbehovet specificerat för de kommande åren.

Myndigheten delar upp sina ärenden i tre kategorier, beroende på förväntad utredningstid. Förenklat kan sägas att ärenden som kräver maximalt åtta timmars utredning kategoriseras som mängdärenden. Ärenden som kräver fler än åtta timmar men färre än 80 timmars utredning definieras som projektärenden. Ärenden som kräver mer utredningstid än 80 timmar definieras som särskilt krävande ärenden.

En ökning har skett av antalet inkomna ärenden samt ärendenas storlek och komplexitet. Delvis nya områden och uppdrag har gradvis tillkommit. Det gäller exempelvis penningtvättsbrott, allvarigare skattebrott och ekonomisk brottslighet i utsatta områden.

2.1 Ökat inflöde av ärenden

Under 2018 har nästan 10 000 ärenden kommit in till Ekobrottsmyndigheten, vilket är det största antal ärenden som hittills registrerats för ett enskilt år sedan myndigheten bildades. Ärendeinflödet har totalt sett ökat med 40 procent jämfört med 2017. Större delen av ökningen består av mängdärenden, framför allt avseende försenade årsredovisningar. Utredningsåtgärderna i majoriteten av dessa ärenden har förvisso varit av enklare karaktär, men den stora volymen har i sig medfört ett ökat behov av resurser och en avsevärd administrativ börda för myndigheten. En särskild struktur för handläggningen har fått byggas upp inom myndighetens befintliga mängdbrottsorganisation. Medarbetare inom myndighetens övriga verksamhetsgrenar har fått bistå med resurser för administration och utredning.

Antal inkomna ärenden, fördelade på ärendekategori

Antal ärenden	2018	2017	2016
Mängdärenden	6 643	3 897	2 633
Projektärenden	2 952	2 912	2 944
Särskilt krävande ärenden	133	163	76
Övriga ärenden	231	132	157
Totalt	9 959	7 104	5 810

Källa: Sebra

Statistiken för inkomna ärenden avser angiven ärendekategori för ärenden registrerade under året, vilket ger tillförlitliga resultat för volymerna av mängd- och projektärenden, men i mindre utsträckning för särskilt krävande ärenden. Orsaken är att särskilt krävande ärenden i många fall kategoriseras relativt lång tid efter registrering när det står klart att ärendet kräver mer resurser än vad som framgått inledningsvis. Av detta skäl är statistiken över antalet avslutade ärenden mer rättvisande avseende särskilt krävande ärenden. Nedan redovisas utvecklingen för antalet avslutade särskilt krävande ärenden.

Antal avslutade särskilt krävande ärenden

Särskilt krävande ärenden	2018	2017	2016
Antal avslutade ärenden	239	178	171

2.2 Ärendena blir allt mer komplexa och kostnaderna ökar

Förutom en ökning av ärendeinflödet, ökar också komplexiteten i ärendena. Ekobrottsmyndigheten hanterar i dag de mest omfattande ärendena som hittills har utretts vid myndigheten, bl.a. ärenden avseende assistansbedrägerier och misstänkta oegentligheter vid hanteringen av premiepensioner. Som en konsekvens av den ökade komplexiteten har även resursåtgången i myndighetens särskilt krävande ärenden ökat. Dessa ärenden utgör knappt 3 procent av myndighetens totala ärendevolym, men kräver cirka 45 procent (2018) av myndighetens samlade utredningsresurser.

En ökning har också skett när det gäller antalet brottsmisstankar i ärendena. Antalet handlagda brottsmisstankar i särskilt krävande ärenden mellan 2016–2018 har ökat med 83 procent och antalet lagförda brottsmisstankar med 127 procent samt antalet lagförda personer med nära 50 procent.

Brottsmisstankar och lagföring i särskilt krävande ärenden

	2018	2017	2016
Antal handlagda brottsmisstankar	11 486	11 549	6 277
Antal lagförda brottsmisstankar	4 046	4 606	1 779
Antal lagförda personer	311	260	211

En bidragande faktor till att ärendena blir alltmer komplexa är den tekniska utvecklingen som innebär en ökad informationsmängd. Ett särskilt krävande ärende omfattar inte sällan ett tiotal misstänkta personer i ett tjugotal olika bolag med utredningsåtgärder i flera olika länder. I dessa ärenden tas i regel en betydande mängd datalagringsmedia i beslag, såsom hårddiskar, läsplattor och mobiltelefoner. Enligt en prognos från Nationellt forensiskt centrum (NFC) ökar lagringsvolymen per enhet med 30 procent per år. Det är inte ovanligt att särskilt krävande ärenden innehåller nya företeelser som exempelvis bevisning i det s.k. molnet, kryptovalutor samt kapade och påhittade identiteter. Mot denna bakgrund är det en förutsättning att Ekobrottsmyndigheten har ett väl utvecklat IT-stöd och ett effektivt arbetssätt för att bearbeta och analysera omfattande informationsmängder digitalt.

En annan omständighet som bidrar till ärendenas komplexitet är en ökad internationalisering, som innebär att många ärenden har en internationell koppling. Utredningar har i flera fall bedrivits på plats i andra länder där stora delar av bevisningen funnits. Ärendena har krävt omfattande internationell rättslig hjälp och resor samt frihetsberövanden av misstänkta som befunnit sig utomlands.

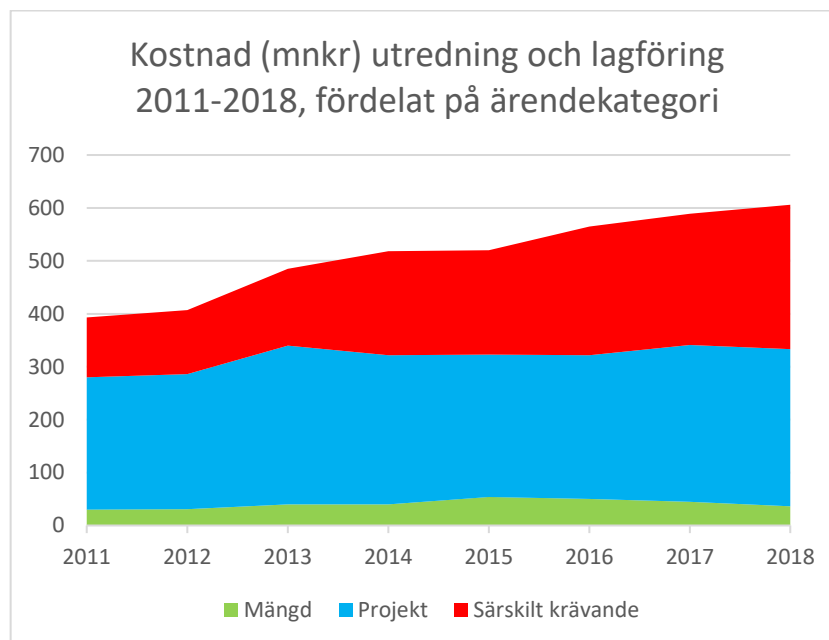
In- och utgående ansökningar om internationell rättslig hjälp och europeisk utredningsorder¹

Internationell rättslig hjälp	2018	2017	2016
Inkommen ansökan om rättslig hjälp	30	61	57
Inkommen europeisk utredningsorder	42	-	-
Utgående ansökan om rättslig hjälp	63	51	73
Utgående europeisk utredningsorder	60	2	-
Totalt	195	114	130

I syfte att upprätthålla en hög kvalitet i utredningarna och vid lagföring samt för att säkerställa att utredningsresurserna används så effektivt som möjligt, tillämpas i dag i vissa särskilt krävande ärenden ett förfarande med en s.k. rådgivande panel. Med arbetsmetoden avses föredragning av ett ärende inför en rådgivande panel bestående av erfarna kollegor. Ur ett kvalitets- och rättssäkerhetsperspektiv samt av arbetsmiljöskäl tillämpar myndigheten även en dubblerad åklagarresurs i vissa större ärenden.

Ekobrottsmyndigheten har redovisat kostnader fördelade på ärendekategori sedan 2011. I diagrammet nedan, som visar utvecklingen fram till och med 2018, framgår tydligt att kostnaden för utredning och lagföring av särskilt krävande ärenden har ökat väsentligt under aktuell period från 113 miljoner kronor (2011) till 273 miljoner kronor (2018), vilket är en ökning med drygt 140 procent. Under samma period har kostnaden för övriga ärendekategorier ökat med knappt 20 procent.

¹ Den 1 december 2017 trädde lagen (2017:1000) om europeisk utredningsorder i kraft. Syftet med lagen är att förbättra möjligheterna att inhämta bevisning mellan Europeiska unionens medlemsstater, vilket bidrar till att förstärka det brottsbekämpande arbetet.

Även andra kostnader i samband med utredningarna, såsom tolkkostnader och kostnader för hemliga tvångsmedel, har ökat med cirka 27 procent (från 3,7 miljoner kronor till 4,8 miljoner kronor) från 2015.

Mot bakgrund av brottsutredningarnas ökade komplexitet kan avslutningsvis konstateras att myndigheten, förutom en förstärkning av åklagar- och utredarresurserna, behöver öka verksamhetens kompetens inom bl.a. analys och forensik samt internationella frågor (inkl. internationellt samarbete).

2.3 Brottsområden

Nedan följer en översiktlig genomgång av brottsområden där Ekobrottsmyndighetens verksamhet har stor betydelse. Mot bakgrund av rådande resursläge vill myndigheten ytterligare tydliggöra de resursbehov som finns och motiven för dessa.

2.3.1 Myndighetsgemensam satsning mot organiserad brottslighet

Regeringens satsning mot organiserad brottslighet är central i det gemensamma arbetet för ett tryggt Sverige. Ett effektivt sätt att myndighetsgemensamt slå mot den organiserade brottsligheten är att inrikta sig mot strategiska personers företagsverksamhet. Att bekämpa bidragsbrott, skattebrott och missbruk av tillstånd rubbar den ekonomiska basen för grov kriminalitet. Arbetet med denna inriktning förväntas bli alltmer omfattande. I Nationella underrättelsecentrums rapport Myndighetsgemensam lägesbild om grov organiserad brottslighet 2018–2019 framgår att företag i ökande utsträckning används för att begå brott och att kriminella individer som har förmåga att använda företag för brottsliga ändamål bedöms öka i antal. Nationellt underrättelsecentrum ser tydliga indikationer på att användande av företag är vanligt och sker systematiskt inom den organiserade brottsligheten. Företag används som brottsverktyg både före och efter konkurs. Företag

behövs för att genomföra exempelvis bokföringsbrott, skattebrott, kreditbedrägerier och ROT- eller RUT-bedrägerier. Ett företag skapar även rätt till olika former av anställnings- och arbetsgivarstöd. Slutligen kan företag också utnyttjas för lönegarantibedrägerier.

Ekobrottsmyndigheten tar emot många ärenden inom ramen för arbetet mot organiserad brottslighet. Under 2018 deltog myndigheten i drygt 50 procent av de beslutade insatserna i Operativa rådet. Ekobrottsmyndigheten hanterar alla ärenden som faller inom myndighetens brottskatalog samt bidrar med expertkunskap inom andra brottsområden. Till följd av det aktuella budgetläget kommer myndigheten under 2019 inte längre att ha möjlighet att bidra med resurser i samma utsträckning som tidigare. Det är en förlust för den myndighetsgemensamma satsningen mot organiserad brottslighet och minskar förmågan att upptäcka exempelvis penningtvättbrott, skattebrott och brott mot välfärdssystemet.

2.3.2 Ekonomisk brottslighet i utsatta områden

År 2015 har regeringen gett de samverkande myndigheterna i uppdrag att utveckla den myndighetsgemensamma satsningen i utsatta områden. Samverkansrådet mot grov organiserad brottslighet har med anledning av det beslutat en ny strategi mot den organiserade brottsligheten under hösten 2016. Satsningen fokuserar sedan dess på strategiska personer, särskilda brottsområden och problematiken i de utsatta områdena.

Ekobrottsmyndigheten bedriver operativa insatser med koppling till utsatta områden och har tillsammans med bland andra Skatteverkets skattebrottsenhet och Finanspolisen arbetat mot ett antal personer misstänkta för grov ekonomisk brottslighet som förekommer kring strategiska personer, ofta i form av möjliggörare. En framgångsfaktor är att arbeta mot ekonomin hos dessa individer vars verksamhet till följd av hantering av narkotika och vapen ofta genererar stora penningssummor och efterföljs av brott i näringsverksamhet och penningtvätt. Brottslighetens drivkrafter i de utsatta områdena driver ofta på det dödliga våldet. Ekobrottsmyndigheten har en viktig roll i att utreda och lagföra dessa personer genom att rikta in sig på deras näringsverksamhet och penninghantering.

Det utökade uppdraget utmanar samtidigt Ekobrottsmyndighetens dimensionering. I takt med att antalet utsatta områden ökar och arbetet utmynnar i operativa åtgärder, har myndigheten fått en ny kategori gärningsmän. För att Ekobrottsmyndigheten ska kunna fullgöra sitt uppdrag behöver verksamheten förstärkas ytterligare.

2.3.3 Välfärdsbrott

Den myndighetsgemensamma satsningen mot organiserad brottslighet innebär att Ekobrottsmyndigheten samverkar med bl.a. Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan i ärenden gällande misstänkt ekonomisk brottslighet mot välfärdssystemen i samband med nystartsstöd och anställningsstöd samt brott gällande tandvårds- och assistansersättning. Myndigheten har under 2018 handlagt flera ärenden i vilka företag och individer, på felaktiga grunder, erhållit stora summor pengar från statliga myndigheter med stoppade utbetalningar, återförande av brottsvinster, höga skadestånd och fleråriga fängelsestraff som utgång.

Vid utredning av dessa brott krävs omfattande och resurskrävande åtgärder i form av exempelvis spaningsarbete och användande av hemliga tvångsmedel. Ärendena inbegriper

inte sällan ett stort antal misstänkta och flera frihetsberövanden. Ekobrottsmyndigheten har dialoger med exempelvis Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen om hur man kan upptäcka och förebygga den här typen av brottslighet.

Ett exempel på ett ärende som nyligen utretts av myndigheten är ett omfattande assistansbedrägeri i Malmö. Ärendet avser ett antal personer som på felaktiga grunder erhållit assistansersättning från Försäkringskassan. Förundersökningen, som inletts under våren 2017, har under cirka ett års tid engagerat två åklagare, sex utredare, två ekorevisorer och en analytiker på heltid. Under förundersökningen har omfattande utredningsåtgärder i form av spaningsarbete och hemliga tvångsmedel använts, vilket har resulterat i ett flertal tillslag på olika platser i landet och frihetsberövanden av ett stort antal misstänkta personer. Vid tillslagen har samtliga poliser vid ekobrottskamrarna i Malmö deltagit. Härutöver har ytterligare polisförstärkning behövts. Ärendet har även haft en internationell koppling, vilket resulterat i flera utgående ansökningar om internationell rättslig hjälp.

2.3.4 Brott mot premiepensionssystemet

Från hösten 2016 har anmälningar gjorts till Ekobrottsmyndigheten avseende misstänkt brottslighet i fondbolag som förvaltar premiepensionspengar på Pensionsmyndighetens fondtorg. Dessa omfattande brottsutredningar som misstänkts ha begåtts mot pensionsspararna, och ytterst mot en viktig del av välfärdssystemet, är en ny utmaning för Ekobrottsmyndigheten. Dessa ärenden tar mycket stora resurser i anspråk och har stor påverkan på myndighetens verksamhet och operativa förmåga i övrig. Annan löpande verksamhet, t.ex. utredningar av mellanstora ärenden, har påverkats och försenats.

Ett exempel på ett sådant ärende är det s.k. Falcon Funds-ärendet som är ett av de största ärendena som hittills utretts vid myndigheten och som avser misstänkta oegentligheter i ett maltesiskt fondbolag som förvaltar premiepensionspengar i olika fonder på Pensionsmyndighetens fondtorg. Det rör sig om cirka 22 000 pensionssparares premiepensionskapital med ett uppskattat fondvärde på omkring 2,4 miljarder kr. Förundersökningen i ärendet, som inletts under hösten 2016 och alltjämt pågår, har bl.a. innefattat en tillslags- och beredskapsorganisation som krävt stora personella resurser, vilket delvis har motiverats av misstankar om att det funnits stora brottsvinster att hämta. Vidare har ärendet periodvis engagerat tre åklagare och mellan tio till femton utredare (inklusive ekorevisorer och analytiker). Under 2017–2018 har ett flertal tillslag gjorts och ett stort antal misstänkta personer hörts samtidigt som omfattande bevismaterial, däribland stora mängder it-beslag, hämtats in. Med anledning av ärendets internationella koppling har ärendet krävt ett femtiotal ansökningar om internationell rättslig hjälp och ett flertal resor utomlands.

Ekobrottsmyndigheten har, förutom i det här ärendet, även inlett förundersökning i ytterligare två ärenden av samma typ. I dessa ärenden har myndigheten yrkat kvarstad på totalt cirka 600 miljoner kronor och säkrat belopp som överstiger 180 000 miljoner kronor. Det kan förutses ett inflöde av ett antal liknande ärenden de närmaste åren, vilket myndigheten måste ha beredskap för.

2.3.5 Avancerade skattebrott

Ekobrottsmyndigheten har fr.o.m. 2018 tilldelats 20 miljoner kronor årligen under tre år i syfte att förstärka bekämpningen av skattebrott. De medel som har tillförts myndigheten har framförallt använts till att utöka antalet tjänster på kamrarna i Stockholm och till resurser i de s.k. Panama Papers-ärendena.

Panama Papers-ärendena har lett till en särskild satsning mot internationell skatteflykt. Arbetet innefattar utredningar rörande misstänkta som använt sig av off-shorebolag med anknytning till Panama eller andra skatteparadis i skatteflyktsupplägg. I dessa ärenden bedriver Ekobrottsmyndigheten nära samverkan med Skatteverkets skattebrottsenhet och riksinsats Utlandstransaktioner. Eftersom en stor del av bevisningen finns utomlands, ställs krav på samverkan med berörda länder, däribland Panama. En stor utmaning är att skattelagstiftningen om internationella förhållanden är komplicerad, varför utrymmet för rättsliga invändningar är betydande. Myndigheten har med anledning av Panama Papers-läckan handlagt ett 20-tal ärenden, varav ett ärende hittills lett till fällande dom.

Den förstärkta insatsen gällande mot skattebrott har inneburit att myndigheten kunnat utöka sina personalresurser på området, vilket i sin tur resulterat i effektivare bekämpning av skattebrott. Utfallet av insatsen har således varit positivt.

2.3.6 Finansmarknadsbrott

Marknadsmisbruk skadar allmänhetens förtroende för finansmarknaderna. Bekämpningen av finansmarknadsbrott syftar till att förbättra investerarnas skydd och bibehålla allmänhetens förtroende.

Handeln på värdepappersmarknaden ökar i omfattning. Fler bolag noteras och antalet anmälningar om insiderbrott ökar. De personer som är föremål för dessa utredningar har ibland förtroendepositioner, vilket leder till medial uppmärksamhet och har en brottsförebyggande effekt.

Att utreda insiderbrott förutsätter som regel användande av tvångsmedel, vilket är mycket resurskrävande. Det finns ett tydligt samband mellan antalet lagföringar för insiderbrott och den resurs som myndigheten har för att genomföra tillslag. Handelsvolymerna ökar och en del av handeln genomförs med hjälp av algoritmer, vilket även får till följd att utredningarna ofta blir mer komplicerade och kräver specialistkompetens.

2.3.7 Terrorismfinansiering

Ekobrottsmyndigheten har inte något uttalat uppdrag gällande bekämpning av terrorism och extremism, men kommer inte sällan i kontakt med sådan brottslighet och har därför en särskild hantering av ärenden med misstänkt koppling till sådana miljöer. I hanteringen ingår en nära samverkan med Säkerhetspolisen och en skyndsamhetsprincip för att om möjligt störa pågående verksamhet. Att stoppa pågående verksamhet och penningtransaktioner är av högsta prioritet, eftersom det kan röra sig om medel som om de når avsedda mottagare kan göra stor skada. Vid Ekobrottsmyndigheten hanteras frågorna av särskilt utpekade personer, oberoende av ortstillhörighet.

Myndigheten har ett antal pågående ärenden rörande penningtvätt med misstänkta kopplingar till extremistiska miljöer. Ärenden rörande mervärdesskattebrott, s.k. momskaruseller eller momsbedrägerier, förekommer också i sådana miljöer. Utredningar mot personer misstänkta för terroristbrott där bevisningen varit knapphändig har i flera fall i stället resulterat i lagföring avseende ekonomisk brottslighet. Brottsuppläggen genererar därutöver mångmiljonbelopp på kort tid, och kostar staten stora summor i förlorade momsintäkter.

Myndigheter utreder även ett ständigt ökande antal ärenden med koppling till inhemsk extremism, och ser inte att utvecklingen kommer att avstanna.

2.3.8 Resursbehov brottsområden

Inflödet av ärenden till Ekobrottsmyndigheten präglas i dag av omfattande och resurskrävande ärenden som ofta är komplicerad.

Arbetet med den grova organiserade brottsligheten tar alltmer resurser i anspråk. Myndigheten hanterar också flera mycket resurskrävande utredningar avseende oegentligheter inom premiepensionssystemet, vilket påverkar övrig verksamhet.

Vid bekämpningen av den grova och organiserade brottsligheten i övrigt, t.ex. narkotikabrott och våldsbrott, efterfrågas myndighetens expertkunskap av andra myndigheter, eftersom det ofta förekommer ekonomisk brottslighet även i den typen av ärenden.

När insatserna för att bekämpa brottsligheten i de utsatta områdena intensifieras, ökar också förväntningarna på insatser av Ekobrottsmyndigheten. Redan i dag är förväntningarna på Ekobrottsmyndigheten högre än vad myndigheten kan leva upp till.

Det finns ett ökat behov av brottsförebyggande åtgärder för att förhindra och minska möjligheterna att begå brott. Ekobrottsmyndigheten arbetar i enlighet med regeringens nationella brottsförebyggande program med att utveckla det kunskapsbaserade brottsförebyggande arbetet med särskilt fokus på samverkan med andra myndigheter.

För att kunna hantera det ökade inflödet och komplexiteten i ärendena och i ökad grad kunna bidra i bekämpningen av den ekonomiska brottsligheten inom flera systemhotande brottsområden, är det av avgörande betydelse att Ekobrottsmyndigheten tillförs ytterligare medel för personalförstärkning, främst utredare och åklagare. Från och med 2020 behöver myndighetens anslag öka med 30 miljoner kronor.

Ekobrottsmyndigheten tillfördes 10 miljoner kronor 2017 för bekämpning av skattebrott och har därefter haft ett årligt tillskott om 20 miljoner kronor för åren 2018–2020. Tillskottet har framför allt använts till personalresurser och erfarenheterna av arbetet har varit goda. Ekobrottsmyndigheten föreslår därför att tillskottet om 20 miljoner kronor permanentas från och med 2021.

Till följd av omfattande, komplexa och resurskrävande ärenden äskar Ekobrottsmyndigheten en förstärkning av myndighetens anslag med 30 miljoner kronor från och med 2020. Ekobrottsmyndigheten äskar vidare att det årliga tillskottet om 20 miljoner kronor för bekämpning av skattebrott tillförs myndighetens anslag permanent från och med 2021.

2.4 IT och digitalisering

Den pågående och framtida digitala utvecklingen i samhället ställer ökade krav på snabbhet, samarbete och förmåga att säkert hantera och analysera stora mängder information och data. Även den ekonomiska brottsligheten blir alltmer digital och ändrar mönster snabbare. Olika tekniska hjälpmedel används, såsom krypterade applikationer för kommunikation.

2.4.1 Utredningsnätet

I september 2017 beslutade Åklagarmyndigheten att Ekobrottsmyndighetens utredningsinformation inte skulle hanteras i åklagarväsendets gemensamma IT-miljö. Enligt Åklagarmyndighetens bedömning var den befintliga gemensamma miljön inte säkerhetsmässigt anpassad för att hantera utredningsinformationen. Åklagarmyndigheten medgav en tidsfrist på en månad och tillhandahöll en provisorisk IT-miljö där Ekobrottsmyndigheten kunde hantera utredningsinformationen i egen regi. Ekobrottsmyndigheten har på kort tid tagit fram tekniska lösningar samt juridiska och administrativa styrverktyg för att klara den uppkomna situationen. Den nuvarande IT-miljön är ytterst provisorisk och innebär i dag en belastning för den operativa verksamheten, Ekobrottsmyndigheten har påbörjat ett arbete med att söka möjligheter att etablera samarbete med Polismyndigheten.

En överflyttning av informationen i utredningsnätet till en ny miljö kommer att kräva en stor it-insats och ett stort administrativt arbete för att anpassa arbetsätt och rutiner till den nya miljön. Ekobrottsmyndigheten har ännu inte fått något besked om hur mycket avgiften till Polismyndigheten kommer att bli vid en eventuell flytt av utredningsnätet.

Ekobrottsmyndigheten bedömer att kostnaden för flytt av information i utredningsnätet och drift kommer att uppgå till cirka 8 miljoner kronor årligen, varför myndighetens anslag behöver öka med 8 miljoner kronor från och med 2020.

2.4.2 Ökning av kostnader för leverans av it-tjänster från Åklagarmyndigheten

Åklagarmyndigheten har på några år ökat sina avgifter för Ekobrottsmyndigheten med drygt 60 procent. Ekobrottsmyndigheten har inga möjligheter att påverka denna kostnadsnivå utan måste betala de avgifter som Åklagarmyndigheten sätter. Trots att utredningsinformation förts över från Åklagarmyndigheten till Ekobrottsmyndigheten, har avgiften inte minskat utan i stället höjts med 3 miljoner kronor. Det innebär en höjning av avgifterna med 10 miljoner kronor på fyra år.

Kostnad för leverans av it-tjänster från Åklagarmyndigheten kommande år.

	Resultat 2015	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Prognos 2019	Beräknat 2020	Beräknat 2021	Beräknat 2022
Total kostnad	16,6	18,9	23	23,6	26,3	27	27	27
Ökning från föregående år	0,5	2,3	4,1	0,6	2,7	0,7	0	0
Behov av anslagstillskott	-	-	-	-	6,3	7	7	7

Ekobrottsmyndighetens kostnad för leverans av it-tjänster från Åklagarmyndigheten medför att myndighetens anslag behöver öka med 7 miljoner kronor årligen från och med 2020.

2.4.3 Satsning på verksamhetsutveckling och digitalisering

Ekobrottsmyndigheten har till följd av överflyttningen av utredningsinformationen till det tillfälliga nätet och på grund av resursbrist avbrutit den strategiska satsningen på utveckling och förbättring av den digitala miljön. Myndigheten har fått hantera följande utmaningar:

- Ökad digital information genom att datamängderna som samlas in i utredningarna växer.
- Kryptering och information i det s.k. molnet har blivit standard avseende exempelvis bokföring.
- Omfattningen av digitala beslag ökar lavinartat och utvecklingen inom lagring går mot större och större enheter.
- Ökad spårbarhet i bevisningen behövs för en rättssäker hantering, bl.a. för att tillgodose förfrågningar från den misstänkte och dennes försvar.
- Behov finns av förhörssrum utrustade med fast utrustning och möjlighet att spela in förhör för dokumentation. Dessutom finns behov av mobil utrustning.
- Olika typer av filer och rörlig media behöver hanteras och används vid presentationer i rätten, bl.a. för att visualisera bevisning och presentera exempelvis telefontrafik och ekonomiska flöden

Ekobrottsmyndigheten bedömer att kostnaderna för verksamhetsutveckling och digitalisering uppgår till 5 miljoner kronor årligen varför myndighetens anslag behöver öka med 5 miljoner kronor årligen från och med 2020.

2.4.4 Specifik satsning på it-forensik och analysförmåga

Den it-forensiska verksamheten syftar till att säkra bevis i digitala lagringsmedia som beslagtas och hanterar stora mängder data med högt skyddsvärde. Det ställer krav på avancerat it-stöd, både i form av hård- och mjukvara. På grund av den ekonomiska situationen har Ekobrottsmyndigheten fått prioritera ned dessa utvecklingsprojekt.

It-forensiker och analytiker är eftertraktade på arbetsmarknaden och utgör viktiga nyckelkompetenser på myndigheten. Bristfälliga it-system och verktyg försvårar rekryteringen och försämrar arbetsmiljön för de anställda i sådan utsträckning att myndigheten riskerar att förlora dessa kompetenser.

För att möjliggöra en satsning på it-forensik och analysförmåga behöver myndighetens anslag öka med 4 miljoner kronor från och med 2020.

Till följd av resursbehov för it-stöd och digitalisering äskar Ekobrottsmyndigheten att myndighetens anslag ökar med totalt 24 miljoner kronor från och med 2020.

2.5 Strukturell höjning av polislöner

Regeringen gör en satsning på Polismyndigheten om 7,1 miljarder kronor de närmaste åren. Satsningen ger Polismyndigheten förutsättningar att höja de polisanställdas löner. Löneökningen gäller även för de poliser som arbetar vid Ekobrottsmyndigheten och kostnaderna för denna extra satsning på polislöner kommer att belasta Ekobrottsmyndighetens budget utöver normala löneökningar med cirka 5 miljoner kronor för 2018, cirka 10 miljoner kronor för 2019 och cirka 14 miljoner kronor för 2020. . Som en följd av Polismyndighetens lönesatsning kommer framtida rekryteringar av poliser att ske till en strukturellt högre kostnad än tidigare. Ekobrottsmyndighetens anslag har inte höjts med motsvarande belopp.

Till följd av Polismyndighetens extra satsning på polislöner som medför ökade kostnader för Ekobrottsmyndigheten äskar myndigheten att myndighetens anslag ökar med 14 miljoner kronor från och med 2020.

2.6 Strukturellt ökade kostnader för förmånsbestämd ålderspension (SPÅ-avgift)

Premien för statens avtalsförsäkring, som varje myndighet betalar månadsvis till Statens tjänstepensionsverk, har mellan åren 2015–2018 ökat med cirka 4 miljoner kronor. Ökningen för 2019 är ovanligt stor, cirka 10 miljoner kronor på årsbasis. Det är en oväntat stor ökning av premien som påverkar myndighetens budget avsevärt, eftersom cirka 75 procent av myndighetens kostnader är lönerelaterade.

En direkt konsekvens av den ökade premien är att myndighetens anslagsmedel räcker till allt färre anställda. Kostnaden är inte av engångskaraktär utan medför en strukturell ökning av myndighetens lönekostnader med cirka 10 miljoner kronor.

Till följd av den oväntat stora ökningen av SPÅ-premien äskar Ekobrottsmyndigheten att myndighetens anslag ökar med 10 miljoner kronor från och med 2020.

3. Konsekvenser om inga resurser tillförs Ekobrottsmyndigheten 2020-2022

För att kunna bibehålla nuvarande nivå på bekämpningen av den ekonomiska brottsligheten krävs ökade ekonomiska resurser för Ekobrottsmyndigheten från och med 2020. Om inga resurser tillförs, kommer myndigheten tvingas till betydande nedskärningar i personalstyrkan.

De kostnadsökningar som redovisats avseende utredningsnätet, IT-drift, polislöneökning och ökning av SPÅ-avgift (avsnitt 2.4.1, 2.4.2, 2.5 och 2.6) uppgår till 39 miljoner kronor 2020.

Om Ekobrottsmyndigheten inte får en anslagsökning som kompenserar dessa kostnadsökningar, kommer personalstyrkan att behöva minskas med cirka 36 årsarbetskrafter. År 2021 upphör regeringens särskilda satsning på att förstärka och intensifiera arbetet med att bekämpa skattebrott, skattefusk och skatteundandraganden om 20 miljoner kronor. Denna minskning innebär att Ekobrottsmyndighetens personalstyrka inklusive polisanställda behöver minskas med ytterligare cirka 20 årsarbetskrafter 2021. Om myndigheten genomför besparingar genom att minska personalstyrkan med cirka 56 årsarbetskrafter, finns möjlighet att hålla kostnaderna inom angiven anslagsram 2022. Sammantaget motsvarar den minskning av personalstyrkan, som skulle vara nödvändig till 2021, en minskning på cirka 11 procent jämfört med 2018.

Konsekvenserna av betydande personalminskningar är bl.a. att handläggningstider och ärendebalanser kommer att öka, att myndighetens satsningar i Operativa rådet behöver minska och att det finns ett väsentligt mindre utrymme för att delta när andra myndigheter efterfrågar myndighetens medverkan. Utrymmet för utveckling eller ambitionshöjningar kommer därutöver att vara obefintligt.

Kostnadsökningar och minskning av anslaget påverkan på antalet årsarbetskrafter

	2020	2021
Kostnadsökningar (polislöner, SPÅ-avgift, utredningsnät och it-drift) (mnkr)	39	
- Påverkan i årsarbetskrafter *	-36	
Anslagsminskning när satsningen mot skattebrott bortfaller (mnkr)		20
- Påverkan i årsarbetskrafter		-20
Summa minskning av årsarbetskrafter	-36	-56

*Den genomsnittliga lönekostnaden per anställd är beräknad till 960 tkr/år inkl. sociala avgifter. Effekterna av ökningen av SPÅ-premie och polislöneökningen minskar i takt med att personalstyrkan minskar. Denna effekt har beräknats till ca 10 procent.

Det är Ekobrottsmyndighetens bedömning att utan den ytterligare förstärkningen om 30 miljoner kronor för rekrytering av främst utredare och åklagare och 9 miljoner kronor för IT-satsningar kommer Ekobrottsmyndigheten ha mycket svårt att utveckla och säkerställa ett långsiktigt effektivt och hållbart arbete med att bekämpa den ekonomiska brottsligheten.

4. Förslag till finansiering

4.1 Äskanden och ny föreslagen anslagsnivå 2020-2022

Nedanstående tabell sammanfattar Ekobrottsmyndighetens förslag till finansiering (i 2019 års priser).

	2018	2019	2020	2021	2022
	Utfall	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat
Utgiftsområde 4, anslag 1.4 EBM	673 727	717 603	763 548	763 115	763 115
Avgiftsintäkter som disponeras	1 593	200	200	200	200
Övriga inkomster som disponeras	1 798	2 250	1 250	1 250	250
Summa intäkter	677 118	720 053	764 998	764 565	763 565

Ovanstående förslag innebär följande för anslag 4.1:4

	2020	2021	2022
Anslag i 2019 års prisnivå	685 548	665 115	665 115
Ramökning	78 000	98 000	98 000
Summa Anslag	763 548	763 115	763 115

4.2 Specificerat resursbehov

	2020	2021	2022
Ökade polislöner	14 000	14 000	14 000
IT-miljö utredningsnät, IT-säkerhet	8 000	8 000	8 000
Ökade IT-avgifter till ÅM	7 000	7 000	7 000
Förmånsbestämd ålderspension (SPÅ- avgift)	10 000	10 000	10 000
Satsning på verksamhetsutveckling och digitalisering	5 000	5 000	5 000
Forensik, analysstöd m.fl. utvecklingsprojekt	4 000	4 000	4 000
Permanent förstärkning av insatser mot skattebrott	-	20 000	20 000
Ekobrott i en komplex värld mm	30 000	30 000	30 000
Totalt	78 000	98 000	98 000

4.1 Övriga villkor

Räntekontokredit

Räntekontokrediterna föreslås för budgetåren 2020-2022 vara 10 procent av anslaget.

Anslagskredit

Anslagskrediterna föreslås för budgetåren 2020-2022 vara 3 procent av anslaget.

Låneram

Låneramen föreslås för budgetåren 2019-2022 uppgå till 55 miljoner kronor för respektive år.

4.4 Investeringar i anläggningstillgångar

Verksamhetsinvesteringar

(tkr)	2018	2019	2020	2021	2022
	Utfall	Prognos	Beräkn.	Beräkn.	Beräkn.
Immateriella investeringar					
Datasystem, rättigheter m.m.	3 355	1 000	15 000	7 000	5 000
Materiella investeringar					
Maskiner, inventarier och installationer m.m.	6 624	10 400	11 000	9 000	9 000
Byggnader, mark och annan fast egendom					
Övriga verksamhetsinvesteringar	1 413	2 500	4 000	4 000	4 000
Summa verksamhetsinvesteringar	11 392	13 900	30 000	20 000	18 000
Finansiering					
Lån i Riksgäldskontoret (2 kap. 1 § kapitalförsörjningsförordningen)	9 904	12 900	29 000	19 500	17 500
Bidrag (2 kap. 3 § kapitalförsörjningsförordningen)					
Finansiell leasing (2 kap. 5 § kapitalförsörjningsförordningen)	1 488	1 000	1 000	500	500
Anslag (efter medgivande av regeringen)					
Summa finansiering	11 392	13 900	30 000	20 000	18 000

Låneram och räntor för verksamhetsinvesteringar

(tkr)	2018	2019	2020	2021	2022
	Utfall	Prognos	Beräkn.	Beräkn.	Beräkn.
IB lån i Riksgäldskontoret	36 212	35 593	37 493	51 493	53 993
Nyupplåning (+)	16 190	13 900	30 000	20 000	18 000
Amorteringar (-)	-16 809	-12 000	-16 000	-17 500	-18 500
UB lån i Riksgäldskontoret	35 593	37 493	51 493	53 993	53 493
Beslutad/föreslagen låneram	50 000	55 000	55 000	55 000	55 000
Ränteutgifter	243	100	-300	-1 000	-1 400
Finansiering av räntor och avskrivningar					
Utgiftsområde 04 anslag 1:4 ap 1	-16 566	-11 900	-16 300	-18 500	-19 900
Övrig finansiering	0	0	0	0	0